

УДК 347.73:336.226.221(477:EC)

ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄС ЩОДО УНИКНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТРАНСКОРДОННОЇ СПАДЩИНИ

Світлана САВЧЕНКО,

аспірант

Університету державної фіскальної служби України

АНОТАЦІЯ

Автором досліджується проблема уникнення подвійного оподаткування транскордонної спадщини. Проаналізовано основні положення Регламенту ЄС № 650/2012 «Про компетенцію, застосоване право, визнання й виконання рішень, прийняття й виконання автентичних документів із питань спадкування, а також про ЄС щодо звільнення спадщини від подвійного оподаткування» від 15.12.2011 р. (2011/856/ЄС), розроблені Європейською комісією. Визначено, яким чином держави – члени ЄС можуть застосовувати заходи чи покращити наявні заходи задля уникнення подвійного чи багаторазового оподаткування, спричиненого в результаті застосування податку на спадщину двома чи більше державами – членами ЄС. Досліджено правове регулювання уникнення подвійного оподаткування транскордонної спадщини в Україні та визначено шляхи гармонізації національного законодавства із законодавством ЄС у цьому питанні.

Ключові слова: оподаткування, транскордонна спадщина, податок на спадщину, уникнення подвійного оподаткування, міжнародні угоди про уникнення подвійного оподаткування, національне законодавство.

HARMONIZATION OF UKRAINIAN LEGISLATION WITH EU LAW FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION OF CROSS-BORDER HERITAGE

Svitlana SAVCHENKO,

Postgraduate Student

of University of the State Fiscal Service of Ukraine

SUMMARY

The author studies the issue of avoiding double taxation of the cross-border heritage. The main provisions of EU Regulation No. 650/2012 “About the Competence, Applied Law, Recognition and Execution of Decisions, Acceptance and Execution of Authentic Inheritance Documents, and the Establishment of the European Inheritance Certificate” dated 04/06/2012 and Recommendations for the Immunity of the Heritage from Double Taxation dated 15.12.2011 (2011/856 / EU), developed by the European Commission are analyzed. It is determined how the EU Member States can apply or improve already existing measures in order to avoid double or reusable taxation resulting from the application of inheritance tax by two or more EU Member States. The legal regulation of the avoidance of double taxation of the cross-border heritage in Ukraine is investigated and ways of harmonization of the national legislation with the EU law in this matter are considered.

Key words: taxation, cross-border heritage, inheritance tax, avoidance of double taxation, international treaties about avoidance of double taxation, national legislation.

Постановка проблеми. Оподаткування спадщини протягом століть було каменем спотикання у фінансових відносинах держави та платників, оскільки зачіпало інтереси відразу декількох поколінь. Саме оподаткування спадщини слугувало об'єктом найбільшої критики. Відзначалося, що стягнення податку в результаті смерті близької людини – аморальне, а супротивники оподаткування спадщини формулювали лозунги типу: «Податок на спадщину – податок грабарів», «Податок на мертвих», «Коли ви помираєте, дядя Сем уже стоїть у черзі за вашими грошима» тощо. Низка країн (Російська Федерація, Аргентина, Австралія, Ізраїль, Швеція, Швейцарія, Канада, Китай, Індія та інші) відмовилися від оподаткування спадщини. Проте в більшості країн світу (зокрема в Україні) податок на спадщину продовжує стягуватися. У світі є три форми оподаткування спадщини: 1) податком на майно, що залишилося після смерті спадкодавця (estate tax), коли оподатковується все майно, що залишилося після померлого; 2) податком на доходи, отримані спадкоємцями (inheritance tax), коли податок стягується окремо з кожного спадкоємця й оподатковується вартість

майна, що отримана кожним спадкоємцем, незалежно від вартості всього майна; 3) податком на надходження трансферів (accessions tax), коли оподатковується за прогресивними ставками загальна вартість отриманої спадщини [1, с. 293]. В Україні такий податок стягується за другою формою – за податком на доходи фізичних осіб із вартості отриманого спадкоємцями майна. Правовий механізм податку на доходи фізичних осіб зі спадщини в Україні розроблений на належному рівні, законодавцем ретельно прописані основні та додаткові елементи цього механізму з урахуванням теоретичних підходів до оподаткування спадщини, розроблених як класиками фінансового права (С.Ю. Вітте, П.П. Гензелем, В.Я. Гросманом, С.І. Іловайським, В.О. Ключевським, В.О. Лебедєвим, Д.М. Львовим, В.І. Лучаніновим, Е. Селігманом, І.Х. Озеровим, В.М. Пушкарьовою, К.Г. Рау, Р. Стурмом, І.Т. Тарасовим, І.І. Янжулом), так і сучасними дослідниками (О.В. Бризгалінім, Л.К. Вороновою, Н.В. Воротиною, Г.С. Зарецькою, М.П. Кучерявенком, А.В. Нонко, П.С. Пацурківським, С.Г. Пепеляєвим, В.О. Рядінською, І.В. Лисенком, Н.І. Химичевою та іншими).

Проте на сучасному етапі під час оподаткування спадщини виникає нова проблема, пов'язана зі збільшенням мобільності фізичних осіб України, їх вільним пересуванням країнами ЄС, набуттям у цих країнах власності та залишенням спадщини транскордонного характеру, унаслідок чого можливе виникнення подвійного оподаткування такої спадщини, що порушуватиме основоположні права, зокрема, передбачені Хартією з прав людини Європейського Союзу, серед яких право на майно (ст. 17), що гарантує право заповідати законно набуте майно [2].

Відповідно до ст. 19 Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, учиненої 21.03.2014 р., сторони цієї асоціації домовилися про забезпечення посилення мобільності фізичних осіб [3], що, безумовно, призведе до того, що все більше фізичних осіб з України переїжджатимуть протягом свого життя до країн Євросоюзу з метою проживання, навчання, роботи, де будуть набувати майно, придбавати нерухомість чи інвестувати кошти. У разі смерті таких осіб може виникати спадщина транскордонного характеру (спадщина, об'єкти успадкування за якою знаходяться в різних країнах), у результаті чого не лише Україна, але й інші країни зможуть отримати право оподатковувати таку спадщину, тобто може виникнути неодноразове оподаткування одного об'єкта оподаткування подібним або аналогічним податком (податком на спадщину) у різних країнах, що перешкоджатиме фізичним особам повністю користуватися своїми правами на вільне пересування та діяльність у межах ЄС, а також створюватиме проблеми під час передачі бізнесу в разі смерті його власника. Неодноразове оподаткування одного суб'єкта (об'єкта) оподаткування подібним або аналогічним податком у різних країнах у податковому праві визначається як зовнішнє подвійне оподаткування [4, с. 25; 5, с. 103]. Уникнення зовнішнього подвійного оподаткування досягається або шляхом укладення міжнародних угод про уникнення подвійного оподаткування між різними країнами, або шляхом застосування законодавчої чи адміністративної практики звільнення від подвійного оподаткування податком на спадщину, сплаченим за кордоном, прийнятої в односторонньому порядку на національному рівні. У країнах ЄС Європейською комісією розроблено Рекомендації щодо звільнення спадщини від подвійного оподаткування від 15.12.2011 р. (2011/856/ЄС), в яких розроблено пропозиції щодо того, яким чином держави-члени можуть застосовувати заходи чи покращити наявні заходи задля уникнення подвійного чи багаторазового оподаткування, спричиненого в результаті застосування податку на спадщину двома чи більше державами – членами ЄС [6].

Проте в Україні як країні, яка має дедалі ближчі відносини з країнами ЄС, дослідженню проблем уникнення зовнішнього подвійного оподаткування спадщини не приділено достатньої уваги; на теоретичному рівні не проаналізоване законодавство ЄС щодо звільнення спадщини від подвійного оподаткування та не визначені шляхи гармонізації національного законодавства відповідно до вказаних Рекомендацій, що й зумовлює актуальність нашої статті.

Метою й завданням статті є:

- проаналізувати законодавство ЄС щодо уникнення подвійного оподаткування спадщини;
- дослідити національне законодавство щодо оподаткування спадщини та те, яким чином український законодавець передбачив уникнення зовнішнього подвійного оподаткування під час оподаткування спадщини;
- розробити пропозиції гармонізації національного законодавства щодо уникнення зовнішнього подвійного оподаткування спадщини із законодавством ЄС.

Викладення основного матеріалу. Донедавна в кожній країні ЄС були свої закони, що визначали порядок отримання спадщини й порядок оподаткування доходу від отримання спадщини. Під час оподаткування отриманої в спадщину нерухомості діяв принцип «lex loci», згідно з яким пріоритет надавався праву країни, на території якої була розташована нерухомість, незалежно від побажань, громадянства чи країни проживання спадкодавця [7]. У багатьох випадках це призводило до несення спадкоємцем додаткових витрат, а в низці випадків – до подвійного оподаткування, оскільки навіть якщо національні системи в різних країнах і передбачають звільнення від оподаткування податком на спадщину, сплаченим за кордоном, вони можуть не передбачати зарахування попередньо сплаченого податку на дарування цієї ж спадщини чи податків, що застосовуються на місцевому чи регіональному рівні, а не на національному рівні, чи всіх податків, що стягуються іншими країнами в разі смерті; можуть надавати звільнення лише від сплати іноземних податків, сплачених за певне іноземне майно; можуть не передбачати звільнення від іноземного податку на майно, що знаходиться в державі, яка не є державою спадкоємця чи померлого, і т. ін.

У 2010 р. єврокомісар В. Юрова звернула увагу, що більше ніж 1,3 млн фізичних осіб Євросоюзу проживають в іншій членській країні, а близько півмільйона беруть участь у транскордонному спадкуванні, а отже, необхідно вдосконалити механізм отримання й оподаткування спадщини [8]. 4.07.2012 р. Європейським Парламентом і Радою було прийнято Регламент ЄС № 650/2012 «Про компетенцію, застосоване право, визнання й виконання рішень, прийняття й виконання автентичних документів із питань спадкування, а також про створення Європейського свідоцтва про спадкування», який ще називають «Брюссель-IV», що був упроваджений на Кіпрі 17.08.2015 р. (далі – Регламент ЄС № 650/2012) [9]. Відповідно до зазначеного нормативного акта національні суди чи відповідні органи кожної країни можуть видавати свідоцтва про спадщину, які можна пред'являти й виконувати в кожній країні – члені ЄС і які підтверджують, що особа є законним спадкоємцем майна, що знаходиться більше ніж в одній країні.

Крім цього, Європейською комісією було розроблено Рекомендації щодо звільнення спадщини від подвійного оподаткування від 15.12.2011 р. (2011/856/ЄС) із метою уникнення подвійного оподаткування спадщини таким чином, щоб загальний рівень оподаткування конкретної спадщини не перевищував того рівня, який би застосовувався, якби лише одна держава-член із найвищим рівнем оподаткування серед залучених держав-членів мала юрисдикцію над спадщиною в усіх її частинах.

Основними положеннями, що визначаються в Рекомендаціях 2011/856/ЄС, є такі:

1) визначення пріоритету під час оподаткування спадщини через категорію «особистий зв'язок», що стосується зв'язку померлого чи спадкоємця з державою-членом, в основі якого може бути місцезнаходження, місця проживання, постійне житло, центр життєвих інтересів, постійне місце проживання, громадянство чи місце фактичного керівництва, при цьому тісніший особистий зв'язок фізичної особи визначається так:

- якщо фізична особа має доступне постійне житло в державі;
- якщо в цій державі є центр життєвих інтересів фізичної особи;
- якщо в державі-члені фізична особа має постійне місце проживання;
- якщо фізична особа є громадянином держави-члена.

2) у разі виникнення загрози подвійного оподаткування держава-член, з якою у фізичної особи менш тісний особистий

стий зв'язок, за умови, якщо податок на спадщину застосовується іншою державою-членом на основі особистого зв'язку померлого та/або спадкоємця з такою іншою державою-членом, надає податкові пільги для:

– нерухомого майна, що знаходиться в такій державі-члені;

– рухомого майна, що є комерційною власністю постійного представництва, яке знаходиться в іншій державі-члені;

– рухомого майна, яке не є комерційною власністю [6].

3) якщо особа вважається такою, що має особистий зв'язок із більш ніж однією державою-членом, що оподатковує спадщину, то компетентні органи відповідних держав-членів визначають шляхом спільної згоди держав-члена, яка повинна надати податкові пільги, якщо податок застосовується в державі, з якою особа має тісніший особистий зв'язок.

В Україні уникнення зовнішнього подвійного оподаткування відповідно до п. 13.3 ст. 13 Податкового кодексу України (далі – ПК України) досягається зазвичай шляхом укладення міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування [10]. Нині в Україні укладені міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи й майно із 65 країнами, а з 4 країнами Україна має міжнародні угоди про уникнення подвійного оподаткування як правонаступник СРСР. До доходів і майна, які визначаються в цих конвенціях (договорах/угодах) і щодо яких передбачається уникнення подвійного оподаткування, належать доходи від нерухомого майна, прибуток від підприємницької діяльності, дивіденди, проценти, роялті, незалежні особисті послуги, залежні особисті послуги, гонорари директорів, доходи артистів і спортсменів, пенсії, плата за трудові послуги (заробітна плата й інші подібні винагороди, інакші, ніж пенсія), платежі, одержувані студентом або стажистом, інші доходи. Проте жодна із цих конвенцій не передбачає порядку уникнення подвійного оподаткування доходів від отримання спадщини.

На сучасному етапі отримання спадщини в Україні, як зазначалося, оподатковується податком на доходи фізичних осіб. Платником цього податку є фізичні особи-резиденти, які отримують доходи від спадщини як із джерела їх походження в Україні, так і з іноземних джерел, а також фізичні особи-нерезиденти, які отримують доходи від спадщини з джерела їх походження в Україні. Критерій визначення резидентства фізичної особи закріплюється в пп. 14.1.213 п. 14.1 ст. 14 ПК України й передбачають, що резидентами є фізичні особи, які мають місце проживання в Україні; у разі, якщо особа має місце постійного проживання не лише в Україні, а і в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо має більш тісні особисті чи економічні зв'язки в Україні; достатньою умовою визначення місця знаходження центру життєвих інтересів фізичної особи є місце постійного проживання членів її сім'ї або її реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності чи реєстрація як самозайнятої особи; у разі, якщо державу, в якій фізична особа має центр життєвих інтересів, не можна визначити або якщо фізична особа не має місця постійного проживання в жодній із держав, вона вважається резидентом, якщо перебуває в Україні не менше 183 днів (включаючи день приїзду та від'їзду) протягом періоду або періодів податкового року, тобто застосовується критерій «місце постійного перебування/фізичної присутності» [10]. Основним критерієм резидентства в пп. 14.1.213 п. 14.1 ст. 14 ПК України визначається місце проживання, тобто використовується критерій «центр життєвих і ділових інтересів».

Таким чином, в Україні для визначення податкового резидентства фізичної особи насамперед застосовується критерій «місце проживання»; якщо за цим критерієм

неможливо визначити резидентство фізичної особи, застосовуються почергово інші критерії («центр життєвих інтересів»; «місце постійного перебування»; «громадянство»; «центр ділових інтересів»; «вільне волевиявлення»). В.О. Рядінська вказує, що саме такі критерії та порядок визначення резидентства фізичної особи передбачені в Типовій конвенції Організації економічного розвитку та співробітництва про уникнення подвійного оподаткування відносно доходів і капіталу [11] і в низці міжнародних конвенцій (договорів/угод), укладених між Україною та іншими країнами щодо уникнення подвійного оподаткування [12, с. 274]. Науковець підкреслює, що на сучасному етапі в Україні поняття резидентства фізичної особи – платника податків і визначення його критеріїв відповідає сучасному прогресивному світовому досвіду [13, с. 107]. Фактично визначення національним законодавцем критерію резидентства в цілому відповідає критерію «особистий зв'язок», що використовується в Рекомендаціях 2011/856/ЄС.

Під час сплати податку на дохід фізичних осіб від отримання спадщини національний законодавець передбачив певні пільги. Для членів сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення (батьки, чоловік або дружина, діти, зокрема всиновлені) і другого ступеня споріднення (рідні брати та сестри, баба та дід із боку матері і з боку батька, онуки) об'єкти спадщини оподатковуються за нульовою ставкою (п. 174.2.1 ст. 174 ПК України) [10]. Крім цього, за такою ж ставкою оподатковується вартість об'єктів нерухомості, об'єктів рухомого майна, об'єкти комерційної власності, суми страхових відшкодувань (страхових виплат) за страховими договорами, а також суми, що зберігаються на пенсійному депозитному рахунку, накопичувальному пенсійному рахунку, індивідуальному пенсійному рахунку спадкодавця – учасника накопичувальної системи пенсійного забезпечення, що успадковується особою, яка є інвалідом I групи або має статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, і вартість нерухомого та рухомого майна, що успадковується дитиною-інвалідом, а також грошові заощадження, поміщені до 2.01.1992 р. в установи Ощадного банку СРСР і державного страхування СРСР, що діяли на території України, а також у державні цінні папери (облігації Державної цільової безпроцентної позики 1990 р., облігації Державної внутрішньої виграшної позики 1982 р., державні казначейські зобов'язання СРСР, сертифікати Ощадного банку СРСР) і грошові заощадження громадян України, поміщені в установи Ощадного банку України та колишнього Укрдержстраху протягом 1992–1994 рр., погашення яких не відбулося, що успадковуються будь-яким спадкоємцем (п. 174.2.1 ст. 174 ПК України) [10].

Отже, український законодавець передбачив низку пільг в оподаткуванні доходів фізичних осіб від спадщини, проте вони вимагають розширення для гармонізації національного законодавства із законодавством ЄС. Ураховуючи пропозиції, викладені в Рекомендаціях 2011/856/ЄС, п. 174.2.1 ст. 174 ПК України необхідно доповнити пп. «д», в якому зазначити, що за нульовою ставкою оподатковуються об'єкти нерухомого майна, рухомого майна, що є комерційною власністю постійного представництва, яке знаходиться в такій державі – члені ЄС, і рухомого майна, яке не є комерційною власністю, що переходять у спадщину та розташовані на території країн – членів ЄС, якщо оподаткування спадщини було застосоване іншою державою – членом ЄС на основі більш тісного особистого зв'язку спадкодавця та/або спадкоємця з такою іншою державою-членом. Для уникнення суперечностей у майбутньому необхідно також визначити, спираючись на норми Рекомендацій 2011/856/ЄС, що мається на увазі під оподаткуванням спадщини (стягнення будь-яких податків зі спадщини, що стягуються на національному, федеральному,

регіональному чи місцевому рівні в разі смерті, незалежно від назви такого податку, порядку, в якому він стягується, і особи, до якої такий податок застосовується, включаючи, зокрема, податок на передачу майна в спадщину, податок на спадщину, податок на передачу права власності, державне мито, податок на прибуток чи податок на збільшення вартості капіталу).

Головною проблемою, що виникатиме під час застосування зазначеної норми, є визначення того, з якою країною в спадкодавця та/або спадкоємця був більш тісний особистий зв'язок. Згідно з Рекомендаціями 2011/856/ЄС, якщо особа вважається такою, що має особистий зв'язок із більш ніж однією державою-членом, що оподатковує спадщину, то компетентні органи відповідних держав-членів визначають шляхом спільної згоди державу-члена, яка повинна надати податкові пільги, якщо податок застосовується в державі, з якою особа має тісніший особистий зв'язок, тобто більш тісний особистий зв'язок спадкодавця та/або спадкоємця визначають компетентні органи.

У Регламенті ЄС № 650/2012 окремим блоком закріплюються правила визначення компетентних органів у сфері прийняття рішень щодо спадкування. Такі органи в нормах цього нормативного акта визначаються як суд, при цьому під цим терміном розуміються будь-які судові органи та всі інші органи й професійні юристи, наділені компетенцією в справах щодо спадкування, що виконують судові функції чи діють на виконання повноважень, делегованих будь-яким судовим органом, або діють під контролем будь-якого судового органу, за умови, що такі інші органи й професійні юристи гарантують неупередженість і права всіх сторін бути почутими; їхні рішення згідно з правом держави-члена, в якій вони функціонують, можуть стати предметом апеляції чи перегляду з боку будь-якого судового органу, а також мають силу й наслідки, аналогічні тим, що їх має судове рішення (ч. 2 ст. 3 Регламенту ЄС № 650/2012). Проте термін «суд» не поширюється на тих суб'єктів, які в силу національного законодавства не виконують судових функцій (п. 20 преамбули Регламенту ЄС № 650/2012) [9]. Причиною цього, за визначенням У.О. Слабошицької, є те, що було необхідно дією цього Регламенту охопити не лише суди, але також нотаріусів і реєстраційні служби, які в деяких країнах ЄС у справах щодо спадкування виконують судові функції [14, с. 110]. В Україні оформлення права на спадщину здійснюється нотаріусами відповідно до Закону України «Про нотаріат» [15] і Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженому наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 [180]. Пропонуємо право визначати більш тісний особистий зв'язок спадкодавця та/або спадкоємця під час отримання трансграничної спадщини покласти на нотаріусів, що необхідно передбачити у вищевказаних нормативних актах.

Висновки. Таким чином, гармонізація законодавства України із законодавством ЄС щодо уникнення подвійного оподаткування трансграничної спадщини вимагає внесення в національні нормативні акти таких змін:

– п. 174.2.1 ст. 174 ПК України доповнити пп. «д» такого змісту: «...об'єкти нерухомого майна, рухомого майна, що є комерційною власністю постійного представництва, яке знаходиться в такій державі – члені ЄС, і рухомого майна, яке не є комерційною власністю, що переходять у спадщину, які розташовані на території країн – членів ЄС, якщо оподаткування спадщини було застосоване іншою державою – членом ЄС на основі більш тісного особистого зв'язку спадкодавця та/або спадкоємця з такою іншою державою-членом. При цьому під оподаткуванням спадщини розуміється стягнення будь-яких податків зі спадщини, що стягуються на національному, федеральному, регіонально-

му чи місцевому рівні в разі смерті, незалежно від назви такого податку, порядку, в якому він стягується, і особи, до якої такий податок застосовується, включаючи, зокрема, податок на передачу майна в спадщину, податок на спадщину, податок на передачу права власності, державне мито, податок на прибуток чи податок на збільшення вартості капіталу»;

– розширити перелік обов'язків нотаріусів, закріплений у Законі України «Про нотаріат» і Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженому наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5, їх обов'язком визначати більш тісний особистий зв'язок спадкодавця та/або спадкоємця під час отримання трансграничної спадщини.

Список використаної літератури:

1. Rudnick R.S. Taxation of Wealth. Tax Law Desing and Drafting / R.S. Rudnick. – IMF, 1996. – 654 p.
2. Charter of Fundamental Rights of the European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.cvce.eu/obj/charter_of_fundamental_rights_of_the_european_union_nice_7_december_2000-en-bd4834f5-def4ad0-abdf-071ae4a85edf.html.
3. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, учинена 21.03.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
4. Шахматєв А.А. Правовой механизм устранения многократного (двойного) налогообложения / А.А. Шахматєв // Финансовое право. – 2008. – № 2. – С. 25–30.
5. Philipp A. Befreiungssystem mit Progressionsvorbehalt und Anrechnungsverfahren. Probleme des zwischenstaatlichen Steuerrechtes / A. Philipp. – Wien, 1971. – 189 s.
6. Рекомендації щодо звільнення спадщини від подвійного оподаткування від 15.12.2011 р. (2011/856/ЄС) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://minjust.gov.ua/m/str_45885.
7. В Євросоюзі упростили правила трансграничного успадкування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://foreignlife.info/news/241-v-evrosoyuzie-uprostiti-pravila-transgranichnogo-nasledovaniya.html>.
8. Упрощенное наследственное планирование: регламент Европейского парламента и Совета Европейского Союза 650/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kaimakliotislaw.com/index.php/ru/news-articles/14-legal/119-650-2012>.
9. Regulation (EU) 650/2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012R0650>.
10. Податковий кодекс України : Закон України від 2.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17. – Ст. 112.
11. Типовая конвенция ОЭСР об избежании двойного налогообложения доходов и капитала [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.un.org/esa/ffd/documents/UN_Model_2011_UpdateRu.pdf.
12. Рядінська В.О. Правове забезпечення уникнення зовнішнього подвійного оподаткування при оподаткуванні доходів фізичних осіб – резидентів України на національному рівні в Україні / В.О. Рядінська // Наука і правоохорона. 2014. – № 4. – С. 270–276.
13. Рядінська В.О. Податкове резидентство фізичних осіб: зарубіжний досвід та розвиток в Україні / В.О. Рядінська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». – 2014. – № 14. – С. 104–107.
14. Слабошицька У.О. Система колізійних норм Риму IV: основні положення регламенту (ЄС) № 650/2012 /

У.О. Слабошицька // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. Серія «ПРАВО». – Вип. 34. – Т. 1. – С. 107–111.

15. Про нотаріат : Закон України від 2.09.1993 р. № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 39. – Ст. 383.

16. Порядок учинення нотаріальних дій нотаріусами України : наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 17. – Ст. 632.

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Савченко Світлана Віталіївна – аспірант Університету державної фіскальної служби України;

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Savchenko Svitlana Vitaliivna – Postgraduate Student of University of the State Fiscal Service of Ukraine;

corbazol@ukr.net

